

پایه اشت و اورد

احمد مهتدی

جاده‌ها، سهم راه‌آهن را می‌خورند!

هر چند که میزان راه‌های ریلی کشور در مقایسه با پیش از پیروزی انقلاب اسلامی دو برابر شده است اما باید پذیرفت اهمیت نه چندان قابل توجه حمل و نقل ریلی در سیاست‌های اقتصادی دولت‌ها، ضربه بزرگی به اقتصاد ایران و همچنین محیط زیست وارد کرده است. بر اساس آمارهای رسمی ترازنامه انرژی کشور، بخش حمل و نقل ۲۵درصد از انرژی مصرفی در کشور را به خود اختصاص داده است؛ به بیان ساده‌تر این بخش مصرفی حدود ۸۰ میلیون بشکه انرژی معادل نفت خام مصرف کرد.

۹۸درصد حمل و نقل کشور، جاده‌ای است و سهم بخش ریلی در جابه‌جایی کالا۰۶درصد است در حالی که مزایای فوق‌العاده‌ای نسبت به حمل و نقل جاده‌ای دارد. سهم حمل و نقل جاده‌ای در مصرف انرژی ۹۳درصد، حوزه هوایی ۲.۷درصد و حوزه دریایی ۳.۷درصد است و مابقی این سهم یعنی ۰.۶درصد از آن بخش حمل و نقل ریلی است در حالی که صرفه اقتصادی بخش ریلی قابل مقایسه با هیچ بخش دیگری نیست. در ایران، حمل و نقل جاده‌ای به رغم میزان مصرف انرژی بالا ولی به مراکز تولید و جذب، در دسترس بودن وسایل نقلیه جابه‌جایی بار، زمان کمتر در رسیدن بار به مقصد، گسترش شبکه راه‌های کشور، عدم شبکه سراسری راه‌آهن (به دلیل کوهستانی بودن قسمت عمده کشور) موجب شده است در صد بسیار بالایی (بیش از ۸۵درصد) از حمل و نقل کالا بر عهده بخش جاده‌ای باشد. در حمل و نقل بار برای جابه‌جایی هر تن – کیلو متر در حمل و نقل جاده‌ای حدود ۳۶سی سی و در حمل و نقل ریلی حدود ۶سی سی سوخت مصرف می‌شود. یعنی در حمل بار، نسبت مصرف سوخت حمل و نقل ریلی به جاده‌ای یک به شش می‌باشد یا به عبارتی در حمل هر تن – کیلو متر بار با راه‌آهن، ۳۰سی سی سوخت صرفه‌جویی می‌شود. آمار بانک جهانی نیز نشان می‌دهد که به میزان مصرف سوخت در راه آهن برای حمل یک هزار تن بار ۶.۷لیتر و در حمل و نقل جاده‌ای ۳۳لیتر است.

بررسی این آمار نشانگر آن است که در بخش حمل و نقل ریلی برای جابه‌جایی هر یک هزار تن – کیلو متر بار، ۳۰لیتر سوخت صرفه‌جویی می‌شود که با توجه به حجم کنونی جابه‌جایی بار در کشور که حدود ۱۶میلیارد تن است، طی هر سال ۴۸۰ میلیون لیتر سوخت در کشور صرفه‌جویی می‌شود. سالانه حدود ۴۲میلیارد لیتر گازوئیل در کشور مصرف می‌شود که ۱۸میلیارد لیتر آن در حمل‌ونقل هزینه می‌شود. همین نکته دولت سالانه ۴۳میلیارد دلار بارانه به گازوئیل مصرفی کشور اختصاص می‌دهد که این رقم، رقم بالایی محسوب می‌شود در شرایطی که اگر یک چهارم این رقم در بخش ریلی سرمایه‌گذاری شود بسیاری از مشکلات دائمی دولت – پرداخت یارانه‌های سنگین – برطرف می‌شود. در حال حاضر نرخ حمل کالا در سیستم جاده‌ای هر تن– کیلو متر ۵۵تومان است که با آزادسازی نرخ نفت و گاز به ۲۰۴تومان افزایش می‌یابد. در سیستم ریلی هم‌اکنون نرخ جابه‌جایی کالا هر تن– کیلو متر ۵۲تومان است که اگر نرخ سوخت آزاد شود به ۸۰تومان در هر تن– کیلو متر افزایش می‌یابد. این اختلاف موجب توجه‌پذیری سرمایه‌گذاری در صنعت ریلی است.

در حال حاضر در هر تن – کیلو متر ۱۰۵تومان به حمل بار جاده‌ای یارانه تلقی می‌گیرد، این مسئله بیانگر آن است که دولت در بحث جاده‌ای ۵۷هزار میلیارد تومان سوخت مجانی ارائه می‌دهد. هزینه تأمین ناوگان در صنعت ریلی سنگین و در آمد آن پایین است و در بخش جاده‌ای مالک می‌تواند با یک تریلی بار جابه‌جا کند در حالی که ۱۰۰در صد کرایه حمل به خودش اختصاص می‌یابد، اما در سیستم ریلی دولت ۵۷درصد در آمد ناوگان باربری را بابت حق دسترسی و نگهداری خطوط دریافت می‌کند. در سیستم حمل‌ونقل جاده‌ای میزان تصادفات ۵۰برابر حمل‌ونقل ریلی و نسبت تولید آلایندehای زیست‌محیطی ۲۰برابر سیستم ریلی است، به همین دلیل در سند چشم‌انداز توسعه ناوگان ریلی تأکید شده است. صرفه‌جویی حاصل از کاهش مصرف سوخت باید از محل هدف‌مندی یارانه‌ها به خطوط ریلی و سیستم راه‌آهن اختصاص یابد. در حال حاضر خط آهن ۱۰درصد بار کشور و با احتساب ۹۰کیلو متر ۱۸درصد مسافر کشور را حمل می‌کند در حالی که در دنیا این رقم به طور متوسط ۴۰درصد در بخش بار است.

با تمامی این مزایای حمل و نقل ریلی اما بی‌توجهی به این بخش خسارات بسیاری را به کشور وارد کرده است که به دلیل بی توجهی دولت‌ها به این مهم همچنان در وضعیت مساعدی قرار دارد. در اقتصادی که هزینه‌های حمل و نقل نقش مهمی در افزایش قیمت کالاها دارد، توسعه شبکه راه‌آهن نه تنها می‌تواند این عامل را در اختیار خود بگیرد بلکه مانع بزرگی در پرداخت میلیارد دها دلار از منابع کشور به بخش حمل و نقل جاده‌ای است. پرداخت یارانه در بخش سوخت به ویژه گازوئیل توسط دولت منجر به توسعه نامتوازن شیوه‌های حمل و نقل در کشور شده است. در حال حاضر حمل و نقل ریلی بخش عمده‌ای از در آمد خود را بابت حق دسترسی پرداخت می‌کند و این در شرایطی است که در صورت پرداخت هزینه هزینه واقعی سوخت در سیستم حمل و نقل جاده‌ای به‌رغم هزینه اضافی ناشی از پرداخت حق دسترسی در سیستم حمل و نقل ریلی، روش مذکور بر روش حمل و نقل جاده‌ای مزیت خواهد داشت.

گزیده خبر

قطع لابی‌های کارگزاران دولتی در بورس

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: اگر وزیر اقتصاد لابی‌های دولتی بدون کارگزاران در اقتصاد بورسی را قطع کند کمتر شاهد افت و خیزهای بی‌دلیل بازار سرمایه خواهد بود. محسن صرامی فروشنده در گفت‌وگو با خانه ملت، در رابطه با دلایل افت شاخص بورس طی روزهای اخیر، گفت: افت شاخص بورس به دلیل مواردی از قبیل مطرح شدن مواد متفرقه بودجه سنوای، کاهش قیمت جهانی نفت و همچان مذاکرات هسته‌ای قابل پیش‌بینی بود، به همین دلیل هم ستاد مدیریت بحران در وزارت اقتصاد تشکیل شد.

نماینده مردم خمینی شهر در مجلس شورای اسلامی افزود: اما ستاد تشکیل شده در کنترل افزایش نرخ ارز و افت شاخص تا حدی ناکام بود و امیدوارم که با اخذ تدابیر لازم، از وقوع مجدد اتفاقات اینچنینی پیشگیری شود. وی تصریح کرد: بر اساس اعلام مسئولان سازمان بورس، یکی از دلایل عمده افت شاخص بورس طی روزهای اخیر، هیجانات مذاکرات بوده و امیدواریم که این وضعیت به مرور بهبود یابد. عضو کمیسیون اقتصاد مجلس با بیان اینکه منطقی بودن شاخص بورس، پایدار است اقتصاد را به دنبال دارد، بیان کرد: ما موانع افزایش ناگهانی شاخص نیستیم، بلکه معتقدیم بورس باید به صورت واقعی افت و خیز داشته باشد.

این نماینده مردم در مجلس نهم گفت: با ایجاد نوسانات فصلی و مقطعی، شاغلین در بورس موفق می‌شوند با وجود کوچک بودن سهم بورس در اقتصاد ایران مابهو و سر و صداهای بیش از شایستگی گل بورس ایجاد کنند و به عقیده بنده تا زمانی که بورس دولتی باشد، هر روزه کم ریشتری در اقتصاد، آثار خود را بر بورس نمایان می‌کند. نماینده مردم خمینی شهر در مجلس افزود: لذا خواهش می‌کنم وزیر اقتصاد این است که لابی‌های دولتی بودن کارگزاران را در اقتصاد بورسی قطع کند، به طور حتم زمانی که قدرت در اختیار بخش خصوصی باشد، کمتر شاهد افت و خیزهای بی‌دلیل خواهیم بود.

۴ جوان

| روزنامه جوان | شماره ۴۴۰۸

پنج‌شنبه ۱۳ آذر ۱۳۹۳ | ۱۱ صفر ۱۴۳۶ |

اقتصاد

سرویس اقتصادی۸۸۴۹۸۴۳۴

سازمان تعزیرات مانع برندسازی است

پوشاک ایرانی از ترس جریمه با برند خارجی عرضه می‌شود

بررسی تاریخی قوانین مقابله با گرانی از طریق قیمت‌گذاری و برخورد با گران‌فروشی نشان از ناکارآمدی دارد

عکس:فاطمه عرفانیان/ جوان

■ **پوشاک داخلی از ترس، برند خارجی می‌زند**

«متأسفانه صنعت پوشاک ما با قیمت‌گذاری‌ها در حال از بین رفتن است و تولیدکنندگان داخلی به دلیل قیمت‌گذاری‌های غیر منطقی سازمان‌های متولی ترجیح می‌دهند تا تولیدات خود را با تعزیرات حکومتی» یا بیان این مطلب گفت:

بررسی تاریخی قوانین مربوط به کنترل قیمت‌ها از سال ۱۳۲۰ تا کنون نشان می‌دهد این قوانین ناکارآمد بوده و نه تنها کنترل قیمت‌ها محقق نشده بلکه قیمت‌ها نیز افزایش داشته است.

وی با اشاره به اینکه نخستین قانون برای مقابله با گران‌فروشی در سال ۱۳۲۱ تدوین شده است، گفت: بعد از تدوین این قانون به دلیل شرایط موجود بزرگ‌ترین تورم ایران یعنی ۱۱۰درصد به ثبت رسیده است.

حسینی با بیان اینکه متأسفانه در اقتصاد ایران معمولاً بر‌خورد با پدیده گرانی و گران‌فروشی اشتباه گرفته می‌شود، گفت: نگاهی به تدوین قوانین درباره مقابله با گران‌فروشی نشان می‌دهد این قوانین در هنگام بروز تورم شدید رخ داده و تدوین این قوانین در واقع نوعی رد گم کنی و شانه خالی کردن دولت‌ها از زیر بار مسئولیت بوده است و معمولاً جای مقابله با گرانی و گران‌فروشی عوض شده است.

ف

متأسفانه نکته مهم‌تر این است که بیشتر بخش خصوصی تحت فشار و تنبیه قرار گرفته در حالی که نقش مسئولان در اجرای سیاست‌های پوپولیستی و مردم پسند بیشتر بوده است. قیمت‌گذاری و برخورد تعزیراتی معمولاً باعث شده تولیدکنندگان از تولید شفاف و توزیع کنندگان شفاف و توزیع کنندگان همواره از روش‌های شفاف به فضای کدر تر و غیر شفاف گرایش پیدا کنند

جریمه استفاده از کوپن دوم بیمه نامه حذف شد

دلیل اینکه از پرداخت خسارت به زیان‌دیدگان خودداری کرد و در وضعیت قرمز توانگری قرار داشت و در عین حال، اقدامی برای بهبود توانگری خود انجام نمی‌داد، پرونده آن به شورای عالی بیمه رفت و برای اینکه عدلی بیشتری باین زمینه، صدور بیمه شخص ثالث در این شرکت که بیش از ۹۰درصد بیمه‌های صادره آن را تشکیل می‌داد و همچنین صدور بیمه عمر تعلیق شد.

رئیس کل بیمه مرکزی ایران از حذف جریمه استفاده از دومین کوپن بیمه‌نامه شخص ثالث

۴ خبر

صف ۲۸ کیلومتری کامیون‌های ترانزیتی در مرز بازرگان
پس از پذیرش پیشنهاد مسئولان ترکیه به ایران مبنی بر پلمب مخازن سوخت کامیون‌های ترانزیتی این کشور اکنون به دلیل نداشتن شرایط پلمب و استاندارد نبودن پاک‌ها صف طولانی در مرز ایجاد شده و همچنین شرط جدیدی برای کامیون‌های ایرانی در نظر گرفته شده است. پس از بروز مشکلات ورود و خروج کامیون‌های ترکیه‌ای برای صادرات، واردات و ترانزیت که اختلافی در زمینه پرداخت عوارض و استفاده از سوخت یارانه‌ای ارزان قیمت ایران مطرح بود به پیشنهاد مسئولان ترکیه‌ای طرف‌های ایرانی با پلمب مخزن سوخت کامیون‌های ترک موافقت کردند و قرار شد این موضوع از اواسط آذرماه اجرایی شود. در حال حاضر خبرنگار فارس کسب اطلاع کرده است که این طرح با پیاد بیش از ۵۰لیتر سوخت داشته باشند.

بازار کار بوده است. طایب خاطر نشان کرد: در حال حاضر، توزیع منابع در بهنه کلی سرزمینی کشور صورت می‌گیرد که برای هدایت جمعیّت به سمت روستاها و همچنین جلوگیری از ادامه مهاجرت از روستاها به شهرها، باید از امکانات موجود در روستاها برای اشتغالزایی استفاده شود. وی تصریح کرد: در قالب اجرای بسته سیاستی اشتغال سال ۹۳، چندین نشست بین دستگاه‌های مؤثر در امر اشتغال بر گزار شده است.

بانک

رئیس‌جمهور با افزایش قیمت دلار برای جبران کسری بودجه مخالف است

مدیر عامل اسبق بانک صادرات درباره نوسانات بازار ارز اظهار داشت: دو عامل در افزایش نرخ ارز در روزهای گذشته در بازار مؤثر بوده است.

احمد حاتمی‌یزدی افزود: یکی از این دلایل، مربوط به مذاکرات بین‌المللی است؛ به طوری که مذاکرات نتیجه‌مسور انتظار فعالان اقتصادی را در پی نداشت. وی با اشاره به گفت‌وگوی وزیر امور خارجه در مجلس در گفت‌وگو با «تسیم» تصریح کرد: اگرچه جلسه وزیر با نمایندگان غیرعلنی بوده، اما امکان دارد که اطلاعاتی از این جلسه به بازار درز کرده و روی بازار اثر گذاشته باشد. حاتمی‌یزدی، عامل دیگر مؤثر در نوسان قیمت ارز در بازار را افت قیمت نفت دانست و گفت: همه انتظار داشتند که قیمت نفت در حد ۸۰، ۷۵، دلار پایدار بماند، اما این موضوع تحقق نیافت.

مدیر عامل اسبق بانک صادرات تصریح کرد: بر این اساس ، با توجه به اینکه در شرایط تحریم قرار داریم و صادرات نفت کشور هم بیشتر از یک میلیون بشکه نخواهد بود، باید بودجه با قیمت ۵۰۶۰ دلار بسته شود. حاتمی‌یزدی با بیان اینکه همین موضوع نشان می‌دهد که عملاً در آمد نفتی بودجه سال آینده نصف امسال خواهد بود، عنوان کرد: به همین دلیل، دسترسی مردم و بازار نیز به ارز کاهش خواهد یافت، یعنی عرضه کم می‌شود؛ این در حالی است که تقاضا هیچ‌گاه کاهش نمی‌یابد و مردم همچنان رغبت دارند که سالانه ۶۰، ۷۰میلیارد دلار واردات داشته باشند؛ لذا باید در مدیریت واردات تلاش کرد و واقعیت این است که به راحتی می‌توان این کاهش در عرضه ارز را سا مدیریت واردات جبران کرد. حاتمی‌یزدی همچنین در پاسخ به این پرسش «تسیم» که با توجه به کاهش در آمد دولت، این احتمال وجود دارد که دولت با بالا بردن قیمت ارز درصدد جبران کسری بودجه باشد، تصریح کرد: خیر، دولت به شدت با این موضوع که قیمت ارز را بالا ببرد، مخالف است و مطمئناً آقای روحانی با افزایش نرخ ارز مخالف است و این کارشناسان هستند که به‌او می‌گویند ناچار هستید که این کار را بکنید، چون در آمد ارزی کشور کاهش یافته است.

وی در ادامه در پاسخ به این پرسش که پیش‌بینی شما از وضعیت بازار ارز در آینده چیست، گفت: قیمت دلار هم اکنون به ثبات رسیده و در روزهای آینده این ثبات کامل خواهد شد.

خبر کوتاه

پرداخت ۷۲۰۰میلیارد ریال تسهیلات ازدواج توسط بانک ملی ایران

مدیر عامل بانک ملی ایران اعلام کرد: طی هشت ماهه گذشته، **بانک ملی ایران بیش از ۱۲هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه به بیش از ۷۰۰هزار نفر پرداخت کرده است.** دکتر عبدالناصر همتی افزود: در ۲۲۰هزار فقره تسهیلات ازدواج در این بانک بیشترین تسهیلات پرداختی قرض الحسنه را طی این مدت به خود اختصاص داده است.

وی با اشاره به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در این خصوص از پرداخت تسهیلات ازدواج تا سطح ۳۳۰هزار نفر در بانک ملی ایران خبر داد. مدیر عامل بانک ملی ایران تأکید کرد: علاوه بر صندوق قرض الحسنه بانک ملی ایران، در این مدت بانک کارگشایی وابسته به بانک ملی ایران نیز با پرداخت مبلغ ۲هزار و ۷۵۰میلیارد ریال، تعداد۴۱۳هزار فقره تسهیلات ضروری قرض الحسنه به متقاضیان پرداخت کرده است. وی تسهیلات ازداشتغالی، رفع احتیاجات ضروری، خرید اشتغالی، کمینه‌امداد، تعمیر مسکن و نظایر آن را از دیگر موارد عناوین تسهیلات قرض الحسنه بانک ملی ایران برشمرد.

دکتر دیواندری: اقتصاد کشور به کارآفرین نیاز دارد

مدیر عامل بانک پارسیان در همایش تجلیل از مشتریان با مهم دانستن جایگاه اقتصادی در رشد و تعالی هر کشور در دنیا گفت:اگر ایران می‌خواهد در دنیا جایگاهی داشته باشد باید جایگاه اقتصادی خود را تقویت کند؛ زیرا با اقتصاد است که کشورها را می‌شناسند. دکتر دیواندری با افزایش جریان جرائم اجتماعی نیاز داریم. اقتصاد رقابتی مطرح است. ما زمانی می‌توانیم در دنیا سرفراز و سر بلند باشیم که در اقتصاد، حرفی برای گفتن داشته باشیم.

وی با تأکید بر لزوم حمایت از کارآفرینان اقتصادی گفت: امروز اقتصاد کشور به کارآفرین نیاز دارد. کارآفرینی که با انگیزه است و شوق دارد که کار کند و با خدمت کردن خود تولید انجام دهد. امروز کارآفرین به دنبال گردش اقتصاد کشور است و در این مقطع بیش از هر زمان دیگری ما به پرداختن به چالش‌های اجتماعی خودمان نظیر بیکاری، حفظ محیط زیست و جلوگیری از افزایش جرائم اجتماعی نیاز داریم. دیواندری با اشاره به تحقیق انجام گرفته در مؤسسه Deloitte، به بزرگ‌ترین چالش کشورمان یعنی بیکاری اشاره داشت و گفت: مؤسسه Deloitte تحقیقات انجام داده است و در آن تحقیق که به تحقیق هزاره معروف است و باقیمت شصت و محل رجوع بسیاری از مقالات علمی شناخته شده و آمارهای مستند شود، سه چالش بزرگ جهان مطرح شده است. البته در آن پژوهش ۱۵ تا۱۶چالش وجود دارد که مهم‌ترین چالش‌هایی که جهان در این هزاره با آن رو به رو است، بیکاری است و اولی‌امده داد: با اعتقاد من شغل و ایجاد شغل، دادن امید، دادن آرزو و برآورده کردن آن و در ادامه حیات و مدیدن روح زندگی در کالبد یک اجتماع است؛ کار بزرگی که شما انجام می‌دهید.

بورس

فصلی تردید و ابهام بورس را فرا گرفت

حاکم شدن فضای ابهام و تردید در بورس تهران موجب شد تا داماسنج بازار سرمایه به سه روند ریزشی خود ادامه داده و سه کانال ۷۱هزار واحدی نزول کند.

به گزارش «ایسنا» ادامه تردیدها و ابهام‌ها در بورس تهران و نیز سردرگمی سهامداران موجب شد تا در معاملات دیروز، شاخص بورس افت بیش از ۳۰۰ واحدی را تجربه کرده و تا کانال ۷۱هزار واحدی عقب‌نشینی کند. به این ترتیب در معاملات آخرین روز هفته نیز قیمت اکثر شرکت‌ها افت کرد و روند نزولی بورس دوباره از سر گرفته شد به طوری که در معاملات روز گذشته داماسنج بازار سرمایه در کانال ۷۱هزار و ۸۶۰ واحد متوقف شد و زیان سهامداران افزایش پیدا کرد. بر این اساس توجه سهامداران به بازار دلار و نفت و نیز تردید آنها برای سرمایه‌گذاری در بورس موجب شد تا در بازار امروز صف‌های فروش گریه‌داره داد: باقیمت سهام شرکت‌ها کاهش پیدا کند به طوری که در معاملات دیروز شرکت هلدینگ خلیج فارس که بازار سهام به واسطه داشت و شرکت‌های خودرویی و بانکی نیز منفی شدند به طوری که تاپیکو، بانک صادرات، مینا، ایران خودرو، سایپا، بانک انصار، ملت، گل‌گهر، فولاد مبارک و چادرملو از شرکت‌های تأثیرگذار در افت شاخص بودند. به این ترتیب به رغم افت ۳۰۰ واحدی شاخص بورس، میزان حجم معاملات نشان می‌دهد همچنان داد و ستد در بورس تهران رونق داشته و عده‌ای از سهامداران به امید روزهای بهتر در آینده اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کنند بر این اساس در معاملات دیروز ۷۶۴میلیون سهم به ارزش ۲۲۰میلیارد تومان داد و ستد شد و ارزش بازار سرمایه به ۳۲۴هزار میلیارد تومان رسید.